

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ В
ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-педагогічний тренінг в освітній сфері
Викладач	Комар Ірина Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактний телефон викладача	+380975276171
E-mail викладача	iryna.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / заочний.
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок організації та проведення соціально-педагогічних тренінгів у навчальних закладах. Особлива увага приділяється розвитку комунікативних, організаційних і аналітичних умінь, необхідних для роботи з учнями, педагогами та батьками. Мета курсу: підготувати студентів до використання тренінгових методик у роботі з учасниками освітнього процесу, сприяти гармонійному розвитку особистості, покращенню психологічного клімату в освітньому середовищі та ефективному вирішенню соціально-педагогічних завдань.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета - вивчення теоретичних аспектів методики проведення соціально-педагогічного тренінгу, оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в сфері практичної діяльності, ознайомлення з внутрішнім середовищем та організаційними аспектами соціально-педагогічного тренінгу, ознайомлення з основними напрямками тренінгової діяльності та технологіями проведення соціально-педагогічного тренінгу; формування у студентів внутрішньої професійної мотивації, навиків професійного спілкування.

Цілі: Засвоєння студентами основних теоретичних підходів та навиків використання методів і методик сучасної практичної педагогіки та психології в цілях організації та проведення соціально-педагогічного тренінгу (СПТ), ознайомлення з поняттям тренінгу і його атрибутами, процесом формування і розвитку групи, з особливостями структури групи, технікою і формами навчання у тренінгу, складанням змісту, плану проведення занять, з методикою оцінювання в тренінгу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна:	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського, демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. базових понять соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>
Спеціальні компетентності (СК)	<p>СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.</p> <p>СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей в тому числі на етапі раннього втручання.</p> <p>СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації дітей та молоді у сучасному суспільстві.</p> <p>СК-15. Здатність взаємодіяти з дітьми та молоддю, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.</p> <p>СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p>СК-20. Здатність до сприяння соціального захисту дітей, надання підтримки їх сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.</p>

	<p>СК-24. Здатність забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку й інвалідністю у соціальному середовищі.</p>
Програмні результати навчання (РН)	<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.</p> <p>РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з дітьми та молоддю, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.</p> <p>РН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.</p> <p>РН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>РН 25. Здатність виявляти та розвивати здібності, креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти успішній соціалізації, професійному самовизначенню.</p>

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік	Нормативний /

		навчання)	вибірковий	
1 (5)	231 Соціальна робота	3	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Соціально-педагогічний тренінг: поняття, історія, види, принципи.		2	2	6
Тема 2. Типології груп соціально-педагогічного тренінгу.		2		6
Тема 3. Групова динаміка і її роль в процесі тренінгової роботи.		2	2	6
Тема 4. Сфера впливу в соціально-педагогічному тренінгу			2	6
Тема 5. Основні методи соціально-педагогічного тренінгу		2	2	6
Тема 6. Планування, організація і дизайн тренінгу.			2	6
Тема 7. Постановка цілей і формулювання завдань тренінгу.		2	2	6
Тема 8. Стандарти тренінгової роботи та індивідуальний стиль тренера.			2	6
Тема 9. Оцінка ефективності і ефекти СПТ.		2	2	6
Тема 10. Дослідження потреби в тренінгу			2	6

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до вимірювання знань, умінь і навичок студентів. Вона включає в себе різні компоненти оцінювання, які дозволяють визначити рівень засвоєння матеріалу і сформованість компетенцій. Система складається з таких елементів:</p> <p>Поточне оцінювання – 1) модульні завдання (перевірка знань на окремих етапах вивчення курсу); 2) практичні завдання (оцінювання виконання практичних та семінарських робіт); 3) домашні завдання (контроль за самостійною підготовкою студента); 4) тестування: оперативна перевірка теоретичних знань.</p> <p>Рейтингове оцінювання – студенти накопичують бали протягом семестру за виконання різних завдань. Кінцева оцінка розраховується на основі підсумку цих балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	Критерії оцінювання: якість виконання завдань, своєчасність здачі роботи, глибина розуміння матеріалу.

	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань.
Семінарські заняття	Критерії оцінювання: якість виконання завдань, своєчасність здачі роботи, глибина розуміння матеріалу, креативність або вміння застосувати знання на практиці.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання не менше 50 % завдань курсу
Підсумковий контроль	Залік

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: -Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <p>-Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <p>-Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <p>-Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”</p> <p>-Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”</p> <p>-Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/</p>
Відвідування (пропуски) занять	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням:</p>

	https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/

8. Рекомендована література

1. Архипова, С. П., Майборода Г. Я., Тютюнник О. В. Методи та технології роботи соціального педагога : навч. посіб. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Київ : Слово, 2011. 496 с.
2. Барко В. І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування / Практична психологія та соціальна робота. 2004. № 4
3. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи / Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2004. № 1. С. 22-28.
4. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. 2010. № 12. 34-38.
5. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. 2010. № 11. 29– 39.
6. Волинець Л., Романець О. Стаємо батьками: посіб. з питань забезпечення прав дітей. . К.: ДП, 2008. 296с.
7. Заверило Н. В. Навчання однолітків однолітками: зарубіжний досвід / Наук. записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського, 2000. Вип. 3. С. 66–70.
8. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Теорія та практика психологічних тренінгів. К.- Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 209 с.
9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : [Метод. посібник] / Автор.-уклад. : О. Поветун, Л. Пироженко. К. : А.П.Н., 2002. 136 с.
10. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : Навчальний посібник. Уклад. : О. М. Шевчук. Умань : ПП Жовтий, 2011. 133 с.
11. Марчак С. Психологічний комфорт педагога в умовах конструктивного спілкування. Тренінг-курс для педагогів і майстрів виробничого навчання / Соціальний педагог. 2010. № 1. С. 28–33.
12. Методичний посібник по проведенню тренінг курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків / Г. М. Бевз, А. Й. Капська, Н. М. Комарова. К. : УІСЦ, 2000. 127 с.
13. Мілютіна К. Психолог-тренінг / Мілютіна К. // Психолог. № 14. 2002. С. 4–6.3
14. Міляєва В. Р. Використання психологічних тренінгів для вдосконалення фахової підготовки державних службовців / Міляєва В. Р., Бісик Ю. М. // Практична психологія та соціальна робота. 2010. № 11. С. 74–79.

15. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : [Методичні рекомендації] // Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
16. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах: Методичний посібник / І. Д. Зверева та ін. К.: Держсоцслужба, 2006. 104 с.
17. Страшко С.В., Животовська Л.А., Міненко А.О. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДУ / Навчально-методичний посібник для викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності, вчителів основ здоров'я, студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К.: Освіта України, 2006. 260с.
18. Технології роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: Методичний посібник / [С. В. Толстоухова, О.О. Яременко, О. В. Вакуленко та ін.]. К.: ДЦССМ, Державний ін.-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
19. Технології роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: Методичний посібник / [С. В. Толстоухова, О.О. Яременко, О. В. Вакуленко та ін.]. К.: ДЦССМ, Державний ін.-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
20. Шаргородська С. В. Тренінгова робота з підлітками та молоддю (з досвіду роботи соціального педагога) / Соціальний педагог. 2007. № 11 (35). С. 16–29.

Викладач _____ **Ірина КОМАР**, доцент
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи